

Czwartek, 25 października 2018 r.

P8_TA(2018)0435

Sytuacja na Morzu Azowskim

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 października 2018 r. w sprawie sytuacji na Morzu Azowskim (2018/2870(RSP))

(2020/C 345/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Rosji i Ukrainy,
 - uwzględniając oświadczenie rzecznik Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie częściowego otwarcia mostu nad Cieśniną Kerczeńską,
 - uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza, Układ o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej i Kartę Narodów Zjednoczonych,
 - uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2018/1085 z dnia 30 lipca 2018 r. zmieniającą decyzję 2014/145/WPZiB w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami podważającymi integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażającymi⁽¹⁾, w której dodano sześć firm uczestniczących w budowie mostu nad Cieśniną Kerczeńską do wykazu osób, podmiotów i organów objętych środkami ograniczającymi, zamieszczonego w załączniku I do rozporządzenia (UE) nr 269/2014,
 - uwzględniając podpisane w 2003 r. Porozumienie między Federacją Rosyjską a Ukrainą o współpracy dotyczącej wykorzystania Morza Azowskiego i Cieśniny Kerczeńskiej, memorandum budapeszteńskie o gwarancjach bezpieczeństwa z 5 grudnia 1994 r. oraz pakiet środków dotyczących wdrożenia porozumień mińskich przyjęty 12 lutego 2015 r.,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że sytuacji na Morzu Azowskim dotyczy umowa dwustronna między Ukrainą a Rosją z 2003 r., określająca ten obszar jako wody wewnętrzne obu tych państw oraz uprawniająca obie strony do kontrolowania podejrzanych statków; mając na uwadze, że zarówno umowa z 2003 r., jak i Konwencja Narodów Zjednoczonych o prawie morza przewidują wolność żeglugi;
- B. mając na uwadze, że budowa gazociągu i mostu nad Cieśniną Kerczeńską, a także instalacja podwodnych kabli łączących Rosję z nielegalnie zaanektowanym Półwyspem Krymskim stanowią kolejne pogwałcenie suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy ze strony Federacji Rosyjskiej;
- C. mając na uwadze, że most nad Cieśniną Kerczeńską ogranicza gabaryty statków, które mogą docierać do ukraińskich portów na Morzu Azowskim, ponieważ przepływać pod nim mogą tylko statki o wysokości do 33 metrów od linii wodnej i długości poniżej 160 metrów, co uniemożliwia wpłynięcie na Morze Azowskie statkom typu panamax, na które przed budową mostu przypadało ponad 20 % żeglugi na tych wodach; mając na uwadze, że przed otwarciem mostu nad Cieśniną Kerczeńską na wiosnę tego roku inspekcje prowadzono losowo i nieinwazyjnie i nie zakłócały one swobodnego przepływu statków i towarów;
- D. mając na uwadze, że Rosja często i w niewłaściwy sposób blokuje i kontroluje statki przepływające przez Cieśninę Kerczeńską do lub z portów ukraińskich; mając na uwadze, że procedury te powodują nawet tygodniowe opóźnienia i prowadzą do spadku przepływu towarów oraz namacalnych strat finansowych dla lokalnej gospodarki ukraińskiej i podmiotów, których statki poddawane są takim procedurom; mając na uwadze, że według ukraińskich źródeł rządowych do końca września 2018 r. ponad 200 statków, w tym ponad 120 statków zarejestrowanych w UE, musiało poddać się tej zbędnej procedurze, podczas gdy statki pływające pod banderą rosyjską były zwolnione z takich kontroli;
- E. mając na uwadze, że wymienione miasta i cały region odczuwają już gospodarcze i społeczne konsekwencje aneksji Krymu i trwającego, podsycanego przez Rosję konfliktu we wschodniej Ukrainie; mając na uwadze, że ten nowy zabieg ze strony Rosji wywarł już znaczący negatywny wpływ na lokalną gospodarkę i doprowadził do gwałtownego spadku obrotów towarami w ukraińskich portach;

⁽¹⁾ Dz.U. L 194 z 31.7.2018, s. 147.

Czwartek, 25 października 2018 r.

- F. mając na uwadze, że budowa tego gigantycznego mostu ma negatywny wpływ na środowisko, powoduje obniżenie poziomu wody w cieśninie i utrudnia wymianę wód między Morzem Azowskim a Morzem Czarnym;
- G. mając na uwadze, że we wrześniu 2018 r. Ukraina podjęła decyzję o wypowiedzeniu traktatu o przyjaźni, współpracy i partnerstwie z 1997 r. między Ukrainą i Federacją Rosyjską oraz o utworzeniu bazy marynarki wojennej na Morzu Azowskim, jeszcze bardziej zwiększając swoją obecność wojskową poprzez relokację dodatkowych sił piechoty morskiej i artylerii przybrzeżnej na ten obszar;
1. potępia stanowiące nadużycie działania Federacji Rosyjskiej na Morzu Azowskim, ponieważ naruszają międzynarodowe prawo morskie i międzynarodowe zobowiązania podjęte przez samą Rosję; potępia zbyt częste zatrzymywanie i kontrole statków handlowych zarówno ukraińskich, jak i statków pływających pod banderą państw trzecich, w tym statków pływających pod banderą różnych państw członkowskich UE; podkreśla, że dozwolone są wyrwykowe inspekcje statków, ale nie nadużywanie tych kontroli i prowadzenie ich ze względów politycznych w celu dalszej destabilizacji stanu bezpieczeństwa, integralności oraz sytuacji społecznej i gospodarczej na Ukrainie; wzywa Radę i wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel do zażądania od Federacji Rosyjskiej, by niezwłocznie zaprzęstała intensywnego i dyskryminacyjnego kontrolowania statków, a w razie konieczności do rozważenia wprowadzenia odpowiednich środków zaradczych;
 2. wyraża bardzo poważne zaniepokojenie niezwykle niestabilną sytuacją w zakresie bezpieczeństwa na Morzu Azowskim, gdyż może ona łatwo przerodzić się w otwarty konflikt; jest poważnie zaniepokojony stałą militaryzacją Morza Azowskiego i Morza Czarnego, w szczególności nielegalnie okupowanego i zaanektowanego Półwyspu Krymskiego, rozwojem środków z zakresu izolowania pola walki A2/AD przez Federację Rosyjską, które obejmują nowe systemy przeciwlotnicze S-400, a także relokacją wielu statków wojskowych i patrolowych z Morza Kaspijskiego; ubolewa, że Morze Azowskie stało się kolejnym, morskim teatrem rosyjskich działań wojskowych przeciwko Ukrainie;
 3. potępia budowę mostu nad Cieśniną Kerczeńską łączącego nielegalnie zaanektowany Półwysep Krymski z częścią kontynentalną Rosji oraz łamanie praw do żeglugi na wodach terytorialnych Ukrainy; zwraca uwagę, że międzynarodowe prawo morza oraz dwustronna umowa o współpracy z Ukrainą zobowiązują Rosję do nieutrudniania i nieuniemożliwiania tranzytu przez Cieśninę Kerczeńską i Morze Azowskie;
 4. ponownie wyraża wsparcie dla niezależności i terytorialnej integralności Ukrainy, potwierdza zwierzchnictwo Ukrainy nad Półwyspem Krymskim i należącą do niej część Morza Azowskiego oraz bezwzględne prawo tego państwa do pełnego dostępu do Morza Azowskiego, zgodnie z postanowieniami Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza;
 5. ubolewa z powodu nielegalnego wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego przez Federację Rosyjską na terytorium Ukrainy; podkreśla ryzyko, że gdy Rosja osiągnie cel, jakim jest przekształcenie Morza Azowskiego w wewnętrzne jezioro Federacji Rosyjskiej, może potencjalnie przejąć ukraińskie pola naftowe i gazowe w tym akwenie;
 6. podkreśla, że Rosja stosowała już taką taktykę – polegającą na naruszaniu wód terytorialnych państw europejskich lub blokowaniu transportu morskiego – na Morzu Bałtyckim, w szczególności przeciw państwom bałtyckim i Polsce (Zalew Wiślany);
 7. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel, by uważniej śledziła zmieniającą się sytuację w zakresie bezpieczeństwa na Morzu Azowskim, która może przerodzić się w konflikt w najbliższym sąsiedztwie Europy, co miałyby poważne bezpośrednie konsekwencje dla bezpieczeństwa UE i jej państw członkowskich; w związku z tym uważa, że bardzo przydatne byłoby mianowanie specjalnego wysłannika UE ds. Krymu i Donbasu, którego zakres obowiązków obejmowałby również Morze Azowskie;
 8. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do podjęcia niezbędnych kroków w celu zaproponowania, aby mandat specjalnej misji obserwacyjnej OBWE na Ukrainie, który obejmuje całe terytorium Ukrainy, włącznie z terytorium morskim, objął również nowy obszar napięć w basenie Morza Azowskiego, oraz podkreśla, że misja ta powinna dysponować środkami niezbędnymi do prowadzenia działań monitorujących na obszarach morskich lub że należy ustanowić dla tego akwenu osobną międzynarodową misję obserwacyjną;
 9. podkreśla, że most nad Cieśniną Kerczeńską został zbudowany nielegalnie, i z zadowoleniem przyjmuje decyzję Rady o nałożeniu środków ograniczających na sześć zaangażowanych w ten projekt przedsiębiorstw; apeluje do wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel oraz do państw członkowskich UE o jasne określenie, że skutkiem dalszej eskalacji konfliktu w basenie Morza Azowskiego będzie zaostrzenie ukierunkowanych sankcji wobec Rosji;

Czwartek, 25 października 2018 r.

10. ponownie wyraża zaniepokojenie z powodu zaangażowania w budowę mostu nad Cieśniną Kerczeńską przedsiębiorstw europejskich, które świadomie lub nieświadomie osłabiły w ten sposób system sankcji UE; w związku z tym wzywa Komisję do oceny i weryfikacji zastosowania obowiązujących środków ograniczających UE, a państwa członkowskie do przekazania informacji dotyczących wszelkich krajowych dochodzeń celnych lub postępowań przygotowawczych w sprawie potencjalnych naruszeń;
 11. popiera dążenie strony ukraińskiej do wykorzystania wszystkich działań dyplomatycznych oraz procedur przewidzianych w prawie międzynarodowym i odpowiednich konwencjach, włącznie z trwającym postępowaniem arbitrażowym na mocy Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, w celu przeciwdziałania wrogim praktykom Rosji na wodach Morza Azowskiego;
 12. wzywa Komisję i ESDZ do dokonania pełnej oceny szkód gospodarczych spowodowanych przez de facto blokadę oraz do rozważenia możliwych sposobów wsparcia przewoźników i portów dotkniętych jej negatywnymi skutkami, w szczególności dzięki większemu zaangażowaniu UE w Mariupolu i Berdiańsku, zwiększeniu odporności społecznej oraz wspieraniu rozwoju gospodarczego tych miast i szeroko pojętej południowo-wschodniej Ukrainy;
 13. wyraża obawy z powodu niekorzystnego wpływu mostu nad Cieśniną Kerczeńską na środowisko, co może odbić się na interesach wszystkich państw w basenie Morza Czarnego; wzywa Ukrainę, Komisję i państwa członkowskie położone na wybrzeżu Morza Czarnego, by śledziły sytuację, wymieniały się istotnymi informacjami oraz wskazywały ewentualne zapotrzebowanie na środki zaradcze;
 14. składa kondolencje i przekazuje wyrazy współczucia rodzinom ofiar masakry, do której doszło w kerczeńskim liceum w dniu 17 października 2018 r. i w której zginęło 20 osób, a kilkadziesiąt zostało rannych;
 15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, sekretarzowi generalnemu Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), sekretarzowi generalnemu NATO, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Ukrainy, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Federacji Rosyjskiej oraz państwom członkowskim UE.
-